

Ron de Vos: 'Mijn papa was soldaat in een ver land.' Het verhaal van een moeilijk reis terug. Uitgeverij Debut, Rijswijk 2010. ISBN 9789080724167 (Post traumatische Stress Stoornis/PTSS/Psychiatrie/ Voorleesboek/PO+/1)

<http://www.debut.nl/default.aspx?NavID=221>

<http://blogs.rnw.nl/klaretaal/2010/04/22/mijn-papa-was-soldaat-in-een-ver-land/>

Soort boek/stijl/ziekte: Voorleesboek voor jonge kinderen over een vader die last heeft van een Post Traumatische Stress Stoornis (PTSS), nadat hij in het leger heeft gediend en uitgezonden werd op een vredesmissie 'in een ver land.' Met bij iedere pagina een illustratie van Marloes Coolen (www.MarloesCoolen.nl) Ook bevat het boek een toelichting voor volwassenen, waarin o.a. wordt uitgelegd dat onverwerkt verdriet intergenerationeel kan worden, dat wil zeggen dat kinderen de pijn van hun ouders overnemen. Ron de Vos schreef dit boek omdat partners van uitgezonden militairen met jonge kinderen zochten naar een voorleesboek met verhaaltjes over uitzending naar een vredesmissie en de periode erna. Goed en invoelbaar geschreven.

Over de schrijver: Schrijver Ron de Vos werd in 1961 geboren in Amsterdam, studeerde sociologie in Amsterdam en bedrijfskunde in Keele (Engeland). Ron de Vos is getrouwd en heeft vier kinderen. Hij werd in 1980, voordat hij ging studeren als dienstplichtige, uitgezonden naar Libanon. Hij was daar bijna 7 maanden commandant van een infanteriepost van de United Nations Interim Force in Lebanon (UNIFIL). UNIFIL was de eerste moderne vredesmissie waar Nederland een bijdrage aan leverde. Deze ervaringen vormen de basis voor zijn latere boeken en publicaties en ook voor dit leesboek.

Korte beschrijving: Dit boek is een echt voorleesboek voor kinderen van 6/7/8 jaar. Ron de Vos wil kinderen iets meer laten begrijpen van vaders die als militair uitgezonden zijn voor vredesmissies en daarna last hebben van een PTSS. Hij legt met eenvoudige woorden aan zijn jonge publiek uit, hoe het komt dat vaders zich soms een beetje anders gedragen als zij naar huis terugkomen van een vredesmissie in een 'ver' land. Veel soldaten hebben dan last van angsten, stress, aanpassingsproblemen, kunnen hun emoties niet kwijt. Ron vertelt hoe een jongetje, Jordi, met zijn vader optrekt als die terug is gekomen van een vredesmissie. Dat is meestal heel gewoon, maar soms anders, omdat hij dan last heeft van ervaringen die hij heeft gehad in het verre land. Zo kan hij anders reageren, als er een schietpartij op TV is tussen soldaten, meer geprikkeld zijn, overdreven angstig dat Yordi iets zal overkomen, niet goed slapen of dingen zien die er niet zijn. Naast de illustraties staan zo steeds in simpele bewoordingen een aantal voorbeelden die bij teruggekomen soldaten die uitgezonden zijn geweest kunnen spelen. Dat maakt de thema's bespreekbaar zonder te zwaar beladen te zijn.

Wat viel op: Dit boek is geschreven op verzoek van partners van uitgezonden militairen met kleine kinderen. Zij hadden behoefte aan een voorleesboek, waardoor ze met hun kinderen konden bespreken waarom hun partner soms anders reageerde dan andere partners. Dat is denk ik goed gelukt. Daarom is het ook een voorleesboek waardoor de ouder kan ingaan op de reacties van kinderen.

Citaten: (Inleiding voor volwassenen): 'In dit boekje wordt een aantal thema's belicht die voorkomen in een klachtenpatroon. Een blik in de wereld van een veteraan die na zijn vredesmissie niet aan zijn zoon kan uitleggen wat er met hem

gebeurt. Het gaat om angst, slapeloosheid, verhoogde prikkelbaarheid, herbelevingen en nachtmerries, vermijdingsgedrag en gevoelsarmoede in de context van extreme zorg voor kinderen, vervreemding en afstand die leiden tot sociaal isolement. De cirkel is rond.'

Pag. 15: 'Maar als Jordi soldaatje speelt zeggen zijn vriendjes dat het niet leuk is. Op een keer duwen ze hem weg. Toen moest Jordi huilen. Hij ging naar zijn papa om het te zeggen. Maar die gaf hem geen antwoord. Jordi liep naar zijn mama en zij vertelde dat het geen spelen was van hem, maar dat hij paniek had nagedaan. Misschien omdat hij papa nadoet. En paniek, dat vindt niemand leuk. Kleine kindjes helemaal niet. Jordi's papa ook niet.'

Pag. 19: 'Als je soldaat bent geweest wil je over andere dingen praten. Maar mensen schrikken daarvan en willen het niet altijd horen. Soms zeggen ze, dat ze het wel weten. Ja, zeggen ze dan, ik weet het. Maar is dat wel zo? Zij zijn toch geen soldaat geweest in het vredesleger? Maar misschien worden ze er zelf bang van. Daarom gaat de papa van Jordi niet meer naar mensen toe en blijft hij thuis. (...) De mensen in de buurt zeggen van alles over zijn papa, maar niemand komt met papa praten. Dat is jammer, want hij is echt heel aardig en hij zou het graag willen.'

Extra: De Vos vertelde over zijn boek in de Uruzgan FM-uitzending van 9 april, die [hier](#) te horen is. Wie kans wil maken op een exemplaar van dit boek, stuurt een mailtje naar [Hanneke van Uruzgan FM](#).

Recensie: <http://www.veteraneninstituut.nl/upload/File/Checkboek%205-2010.pdf>: "(...) De ondertitel is **Het verhaal van een moeilijke reis terug** en dat is ook waar dit boek over gaat. De vader van Jordi (7) is op vredesmissie geweest en heeft daar allerlei klachten aan overgehouden. (...) Het prentenboek wordt voorafgegaan door een inleiding voor volwassenen: daarin wordt helder uitgelegd welke klachten veteranen na hun terugkeer kunnen hebben. Tevens wordt vermeld dat het boek is bedoeld voor jonge kinderen, om voor te lezen óf om zelf te lezen. Dat laatste lijkt lastig voor jonge kinderen. De taal, tekst en het moeilijke onderwerp maken het meer een voorleesboek om samen met kinderen te bespreken dan om zelf te lezen. (LvD)